

Handläggare: Margareta Venizelos
Telefon: 08-508 36 206

Till
Äldrenämnden
14 oktober 2008

Svar på remiss om Anställning av "Töser" i äldreomsorgen, motion av Margareta Johansson (v) (2008:60).

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar följande.

Äldrenämnden beslutar att som sitt svar på remissen överlämna äldreförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen

Gunnel Rohlin
direktör

Sammanfattning

I motionen konstateras att många äldre som bor i vård- och omsorgsboende saknar social stimulans och samvaro trots de politiska målen om att öka livskvaliteten för äldre. Motsvarande specialistfunktion till MAS och MAR finns inte i staden för att granska och utveckla det sociala innehållet i äldreomsorgen. I motionen hänvisas till Kristinehamns kommun som har en tillsynsfunktion över social omsorg (TÖS). I motionen föreslås att staden bör utreda behovet av och möjligheterna att inrätta en specialistfunktion i varje stadsdelsnämnd för granskning och utveckling av det sociala innehållet i äldreomsorgen.

Äldreförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utforma och revidera riktlinjer för verksamheten utifrån bl.a. socialtjänstlagen, socialstyrelsens råd och föreskrifter samt i stadens budget uppställda mål för äldreomsorgen. Förvaltningen har även vidareutvecklat den stadsövergripande uppföljningen av verksamheternas olika innehåll.

Fr.o.m. budget 2008 styrs och följs stadens verksamheter bl.a. via indikatorer och aktiviteter vilka ska leda till att kommunfullmäktiges mål för äldreomsorgen ska uppnås. I fi-

nansborgarrådets förslag till budget för 2009 ska en plan för sociala aktiviteter upprättas på vård- och omsorgsboendena. Stadsdelsnämnderna ska också utveckla metoder för att säkerställa den enskildes trygghet, oberoende, inflytande och respekt. Äldrenämnden förslås förbereda ett införande av äldrepedagoger.

Uppföljning av insatsbeslut på individnivå sker av biståndshandläggarna. Uppföljningen omfattar även den genomförandeplan som utföraren ska upprätta i samråd med den enskilde. Enligt stadens kvalitetsstrategi ska på enhetsnivå och utifrån av nämnden uppsatta mål, redovisas arbetssätt och metoder för uppföljning som bl.a. säkrar kvaliteten i utförandet, klagomålshantering och måluppfyllelse. Stadens äldreomsorgsinspektörer har genom sin granskning en viktig roll avseende verksamheternas kvalitet och utveckling.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2005 om en stadsgemensam uppföljningsmodell som omfattar samtliga verksamheter inom stadens ansvarsområde i såväl privat som kommunal regi, inkl entreprenader. Uppföljningarna genomförs på stadsdelsnämndsnivå gemensamt av medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, och biståndshandläggare, eftersom uppföljningarna omfattar såväl hälso- och sjukvårdslagen som socialtjänstlagen.

Äldreförvaltningen anser att stadens funktioner för granskning och uppföljning i stort motsvarar behovet. Förvaltningen ser istället att satsningar måste göras på såväl kompetenshöjning och utvecklad arbetsmetodik som en adekvat egenkontroll på enhetsnivå och intern kontroll på nämndnivå.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningens stab i samarbete med avdelningen för strategi och planering. Kommunstyrelsens pensionärsråd och Äldrenämndens handikappråd har tagit del av ärendet 2008-10-07.

Remissen

En motion av Margareta Johansson (v) om anställning av ”Töser” i äldreomsorgen har remitterats av kommunstyrelsen till äldrenämnden, stadsledningskontoret och stadsdelsnämnderna Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen för yttrande senast den 3 november 2008.

I motionen konstateras att många äldre som bor i vård- och omsorgsboende saknar social stimulans och samvaro trots de politiska målen om att öka livskvaliteten för äldre. Motionären hänvisar till Revisionskontorets rapport avseende det sociala innehållet i stadens vård- och omsorgsboenden för äldre, där det framkommer att möjligheterna till utevistelse är begränsade och att det på alla nivåer i staden behövs en bättre styrning, planering och uppföljning av det sociala innehållet.

Den medicinska säkerheten inom äldreomsorgen följs upp av stadsdelsnämndernas medicinskt ansvariga sjuksköterska och det pågår ett försök inom staden med medicinskt ansvariga för rehabilitering. Motsvarande specialistfunktion finns inte i staden för att granska och utveckla det sociala innehållet i äldreomsorgen. I motionen hänvisas till Kristinehamns kommun som har en intern tillsynsfunktion över social omsorg (TÖS).

I motionen föreslås att staden bör utreda behovet av och möjligheterna att inrätta en specialistfunktion i varje stadsdelsnämnd för granskning och utveckling av det sociala innehållet i äldreomsorgen, mot bakgrund av att så stor del av äldreomsorgen styrs av socialtjänstlagen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utforma och revidera riktlinjer för verksamheten utifrån bl.a. socialtjänstlagen, socialstyrelsens råd och föreskrifter samt i stadens budget uppställda mål för äldreomsorgen. Förvaltningen har under senare år vidareutvecklat den stadsövergripande uppföljningen av verksamheternas olika innehåll. Uppföljningarna ger en sammantagen och övergripande bild av verksamheten. Förhållandena tydliggörs och blir ett underlag för vidareutveckling av äldreomsorgen.

Enligt stadens kvalitetsstrategi ska på enhetsnivå och utifrån av nämnden uppsatta mål, redovisas arbetssätt som bl.a. säkrar kvaliteten i utförandet, klagomålshantering och i vilken grad enheten har levt upp till de utlovade åtagandena. Metoder ska finnas för uppföljning av måluppfyllnad och för kontinuerlig utveckling och förbättring av verksamheten, vilket ska säkerställas via den interna kontrollen.

Fr.o.m. budget 2008 styrs och följs stadens verksamheter bl.a. via indikatorer och aktiviteter. En aktivitet i budget 2008 som ska leda till att kommunfullmäktiges mål för äldreomsorgen ska uppnås är att alla boende på vård- och omsorgsboenden har rätt till utevistelse. Andra aktiviteter under 2008 som ska leda till att målen för äldreomsorgen ska uppnås är erbjudande av "dagkollo", öppna dagverksamheter och träffpunkter samt vaktmästartjänster och förebyggande hembesök för alla som är äldre än 75 år. Aktiviteterna ska återredovisas i respektive nämnds verksamhetsberättelse. Äldreförvaltningen kommer att rapportera och kommentera utfallet i 2008 års Verksamhets- och kvalitetsredovisning.

I finansborgarrådets förslag till budget för 2009 ska en plan för sociala aktiviteter upprättas på vård- och omsorgsboendena. Stadsdelsnämnderna ska också utveckla metoder för att säkerställa den enskildes trygghet, oberoende, inflytande och respekt samt redovisa goda exempel på hur den enskildes delaktighet i måltidsplaneringen möjliggörs.

Enligt finansborgarrådets förslag till budget för 2009 har äldrenämnden i uppdrag att förbereda ett införande av äldrepedagoger. Syftet är att ta tillvara de goda arbetsmetoder som

utmärker pedagogiken inom bl.a. förskolan och i dialog med äldreomsorgens verksamheter se vilka metoder som kan vara tillämpbara för att på ett nytt sätt arbeta med kvalitetsutveckling inom äldreomsorgen.

Äldreomsorgens biståndshandläggare beviljar insatser för den enskilde enligt socialtjänstlagen. Biståndshandläggaren har ansvar att följa upp beslutade insatser på individnivå. I stadens Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen (dnr 105-93/2007), förtydligas biståndshandläggarens uppföljningsansvar för beviljade insatser enligt socialtjänstlagen. Biståndshandläggaren ska minst en gång per år följa upp hur beviljade insatser utförs till innehåll, omfattning och kvalitet samt att insatserna tillgodoser den enskildes behov.

Ett viktigt redskap för biståndshandläggarnas uppföljning är den genomförandeplan som utföraren ska upprätta i samråd med den enskilde. I den individuella genomförandeplanen ska det framgå vad, av vem, när och hur insatserna ska utformas. Av genomförandeplanen ska det även framgå vilka sociala aktiviteter som ingår. Mål ska finnas formulerade och vid vilken tidpunkt uppföljning av dessa mål ska ske, ska framgå. Handläggaren ska försäkra sig om att de planerade insatserna som anges i genomförandeplanen utförs, att den enskildes behov är tillgodosedda och att insatserna är av god kvalitet.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2005 om en uppföljningsmodell som omfattar samtliga verksamheter inom stadens ansvarsområde i såväl privat som kommunal regi, inkl entreprenader. Uppföljningarna sker enligt en stadsgemensam mall och genomförs på stadsdelsnämndsnivå gemensamt av medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, och biståndshandläggare, eftersom uppföljningarna omfattar såväl hälso- och sjukvårdslagen som socialtjänstlagen. Uppföljaren har det primära ansvaret för att framkomna brister åtgärdas.

Under hösten 2008 anordnar förvaltningen i samarbete med Äldrecentrum dialogseminarier under 10 veckor för enhets- och verksamhetschefer i kommunal och privat regi, med avsikt att kvalitetsutveckla äldreomsorgen. En av utgångspunkterna i dialogen är de brister som framkommit vid olika interna och externa granskningar och uppföljningar. En sådan brist är exempelvis den sociala stimulansen och aktiviteter vid stadens vård- och omsorgsboenden. Resultatet av dialogseminarierna kommer att ingå i förvaltningens underlag för vidare utveckling av äldreomsorgen.

Stadens äldreomsorgsinspektörer har genom sin granskning av stadens äldreomsorg en viktig roll avseende verksamheternas kvalitet och utveckling. Äldreomsorgsinspektörernas funktion är ett komplement till annan kvalitetsuppföljning. I inspektörernas uppdrag ingår också att arbeta med rådgivning och kunskapsspridning samt att medverka till samverkan och erfarenhetsutbyte inom staden så att vården och omsorgen till de äldre kan utvecklas och förbättras. Inspektörerna genomför observationer vid utförarenheterna där

de följer arbetet på enheten, träffar och samtalar med de äldre och deras närstående samt personalen. I de granskningar som genomförts under 2007 har konstaterats att bl.a. de sociala aspekterna måste lyftas fram och ingå som en naturlig del i det dagliga arbetet. Äldreomsorgsinspektörerna deltar i de tidigare nämnda dialogseminarierna.

Äldreförvaltningen anser att stadens funktioner för granskning och uppföljning i stort motsvarar behovet. För att utifrån synliggjorda brister säkerställa en förändring och utveckling av bl.a. verksamheternas sociala innehåll, ser förvaltningen istället att satsningar måste göras på såväl kompetenshöjning och utvecklad arbetsmetodik som en adekvat egenkontroll på enhetsnivå och intern kontroll på nämndnivå.

Bilaga

Motion av Margareta Johansson (v) om anställning av ”Töser” i äldreomsorgen.